

Välkommen till Afa Försäkrings seminarium

Arbetskadetredningen

5
OKT

En ändamålsenlig arbetskadeförsäkring

- för bättre ekonomisk trygghet, kunskap och rättssäkerhet

SOU 2023:53

Arbetskadeförsäkringens syfte

- Tar vid där förebyggande åtgärder misslyckats och kan signalera behov av arbetsmiljöåtgärder
- Bygger på skadeståndsrätten – försätts i samma situation som oskadad
- Undvika skadeståndsprocesser
- Samhällsintresse ha hög sysselsättningsgrad – alla är försäkrade i befintligt skick

Vårt uppdrag

- **Säkerställa att**
 - försäkringen fyller sin funktion att ge ekonomisk trygghet vid arbetsskada
 - försäkringen är jämställd.
- **Se över**
 - undantagen i försäkringen
 - skyddet vid arbete hemifrån eller från andra platser.
- **Analysera hur finansieringen kan**
 - ta hänsyn till risker i arbetsmiljöer för att därmed öka arbetsgivares ekonomiska drivkrafter att förebygga arbetsskador
 - påverka olika gruppers anställningsbarhet.

Våra mål

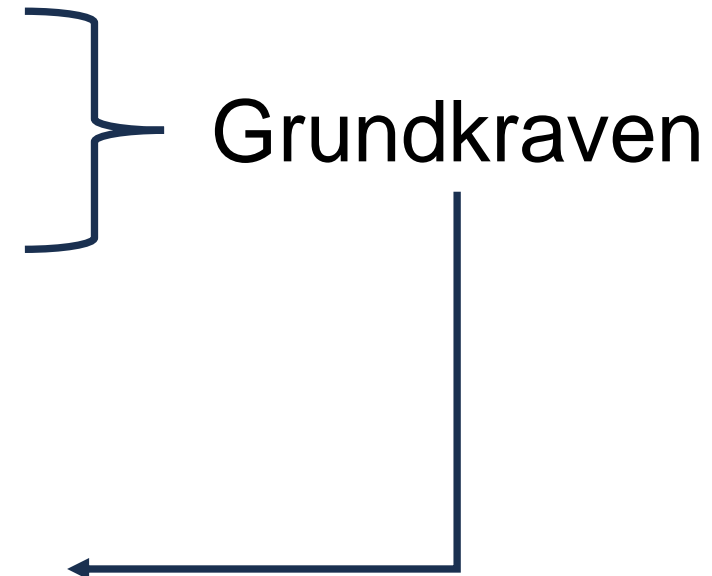
Arbetskadeförsäkringen ska ge förutsättningar för

- ekonomisk trygghet vid arbetsskada
- att kunskapen om sambandet mellan arbete och skada ökar och att den kan användas
- en rättssäker, effektiv och könsneutral tillämpning – slå vakt om legitimiteten

Livränta är den viktigaste ersättningen

Livränta ersätter inkomstförluster

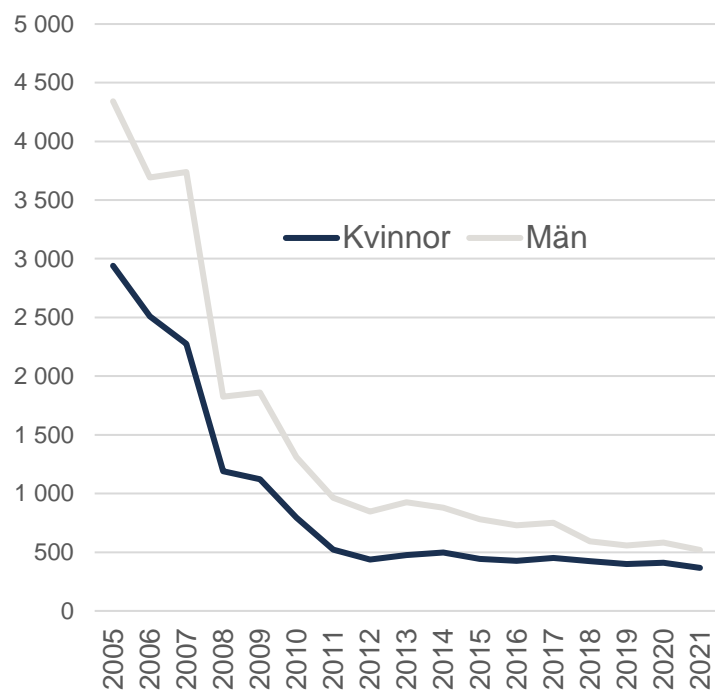
- om minst en femtondel
- som kan antas bestå minst ett år
- och uppgår till minst $\frac{1}{4}$ prisbasbelopp

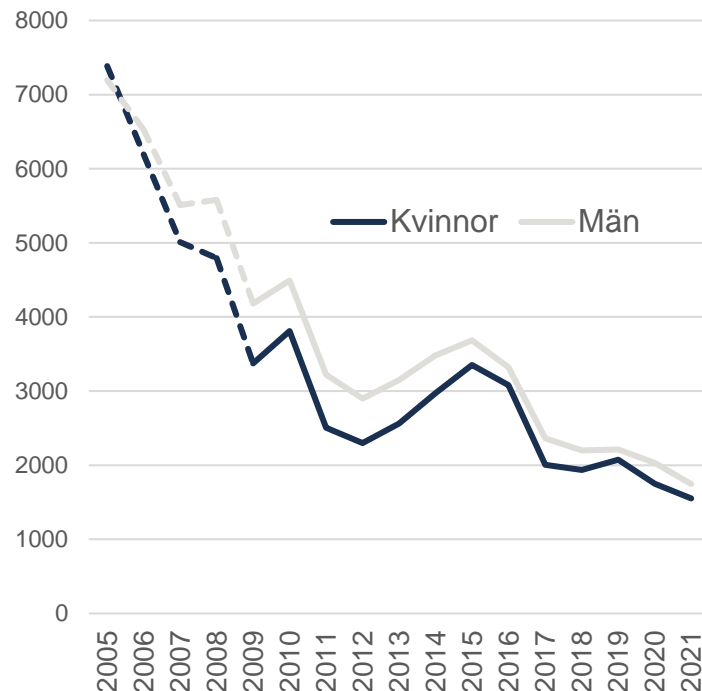
Ingen arbetsskadeprövning om
kraven inte uppfylls

Det är för svårt att få livränta

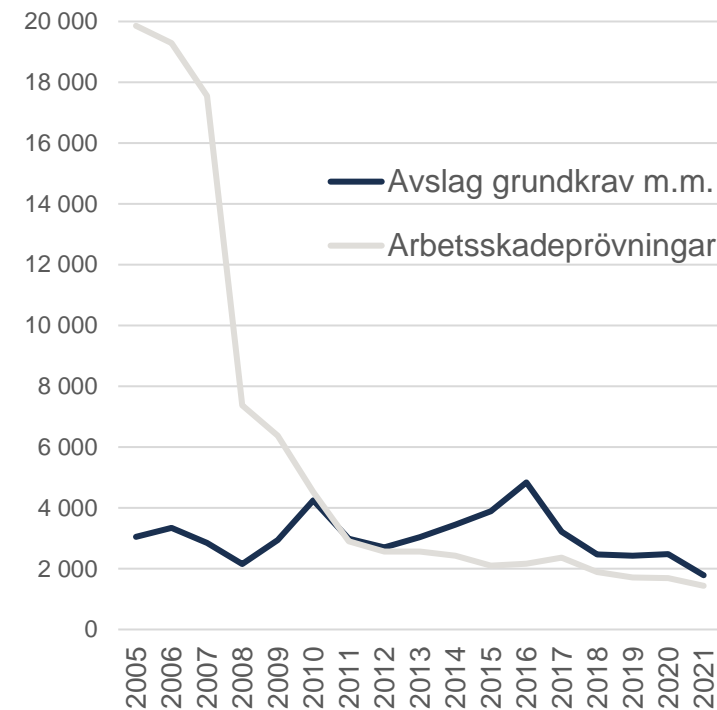
Antalet beviljandebeslut har minskat med 88 procent

Antalet ansökningar har minskat med 77 procent

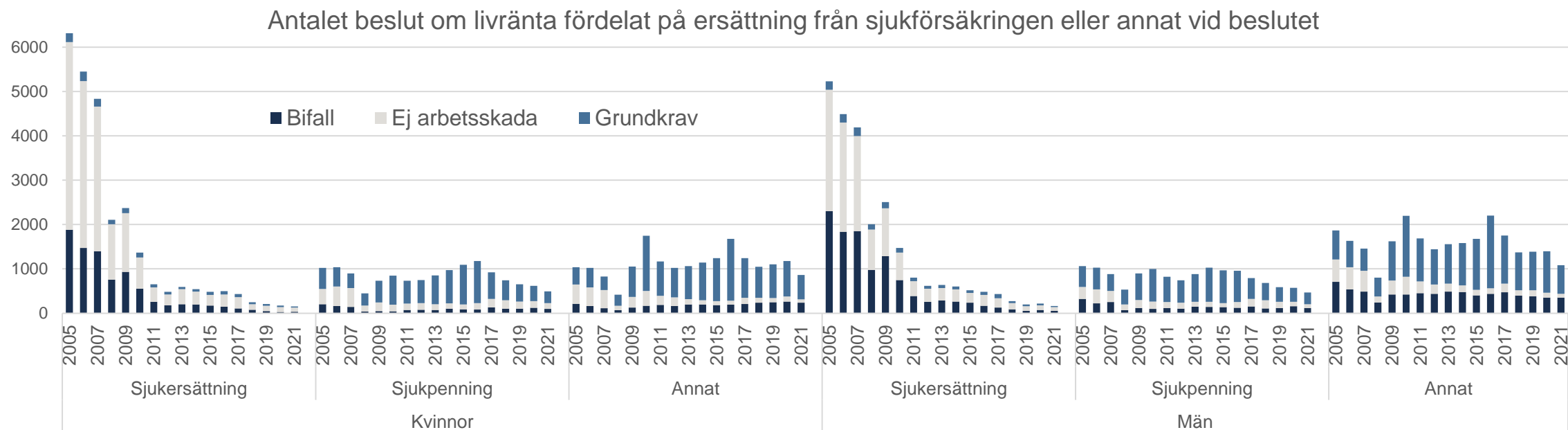
Antalet arbetsskadeprövningar har minskat med 93 procent

Arbetsskadeutredningen

Varaktighetskravet är inte funktionellt

- Både det minskade antalet ansökningar och andelen avslag p.g.a. grundkraven beror främst på varaktighetskravet
- Varaktighetskravet saknar koppling till sjukförsäkringen och gör det svårt att veta när det är aktuellt att ansöka om livränta

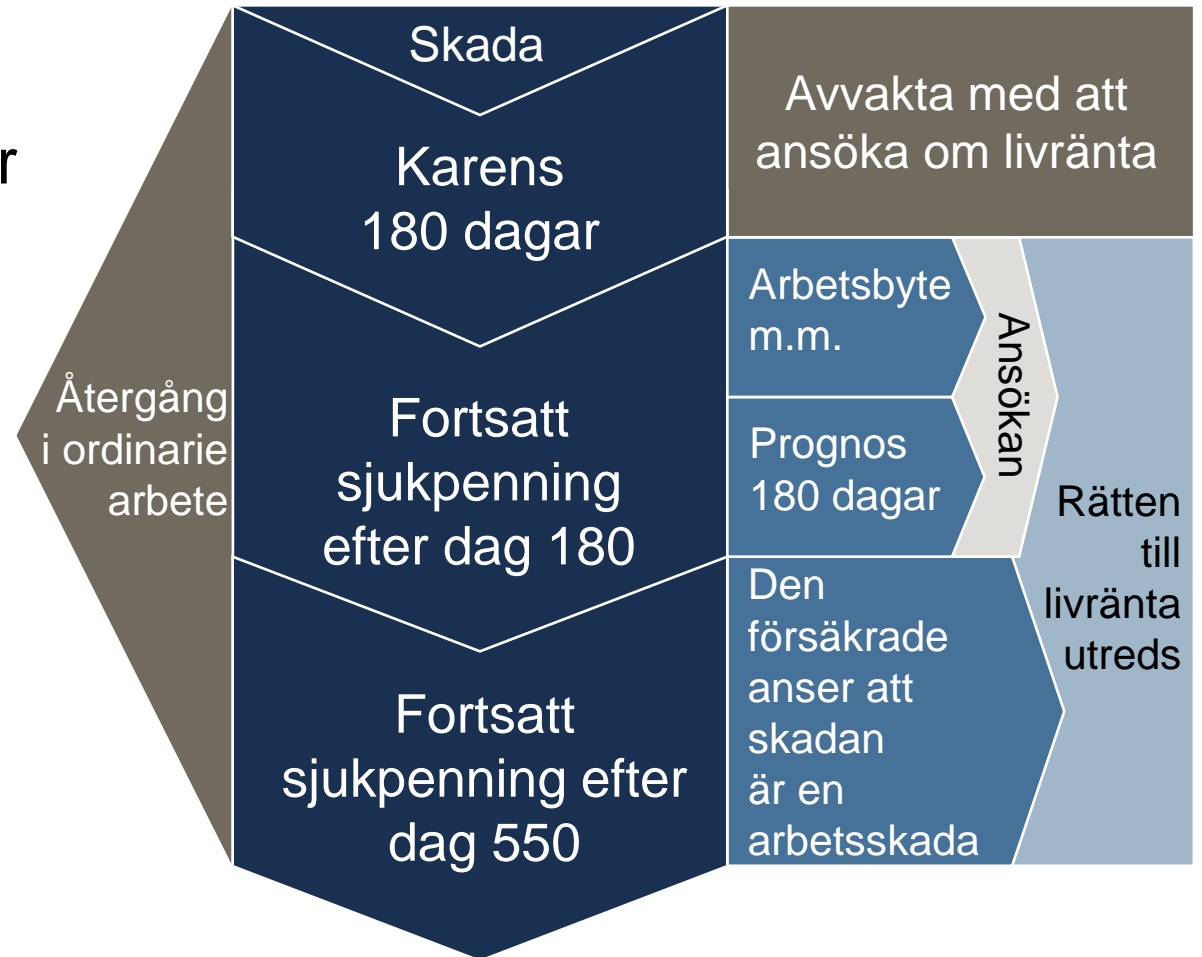
Förslag som förenklar livränteprövningarna

• Grundkraven

- Varaktighetskravet kortas från 1 år till 180 dagar
- Karenstid på 180 dagar införs
- Krav på minst $\frac{1}{4}$ prisbasbelopp i inkomstförlust slopas

• Försäkringskassans ansvar

- Ska starta en livränteprövning senast dag 551 i sjukskrivningen

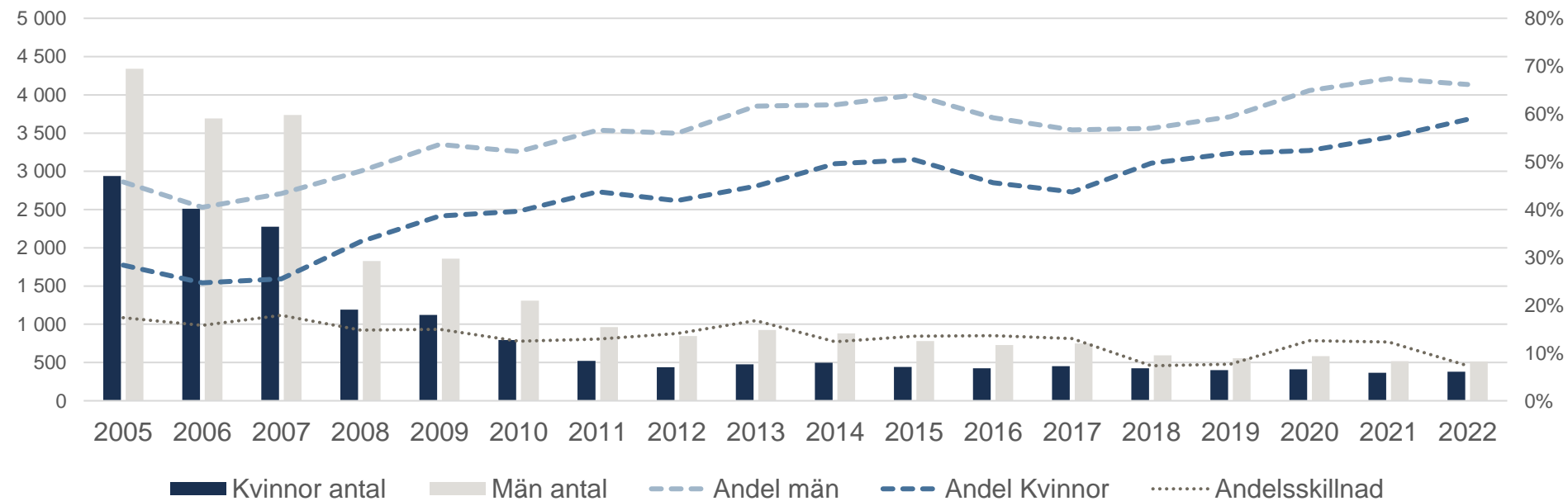
Rättvisa ersättningar för inkomstförlust

- **Inkomstförmåga efter skada**
 - *Normalt förekommande arbete* används som begrepp.
 - Äldreregler som harmonierar med dem inom sjukersättningen.
- **Mer rättvisande livränteunderlag**
 - Sjukpenninggrundande inkomst (SGI) utgör basen.
- **Indexering och tak**
 - Inkomstindexering införs.
 - Taket höjs till 7,5 inkomstbasbelopp vid nybeviljande.

Andelen godkända arbetsskador har ökat

- Antalet godkända arbetsskador har minskat
- Men andelen ökat och skillnaden mellan kvinnor och män har minskat

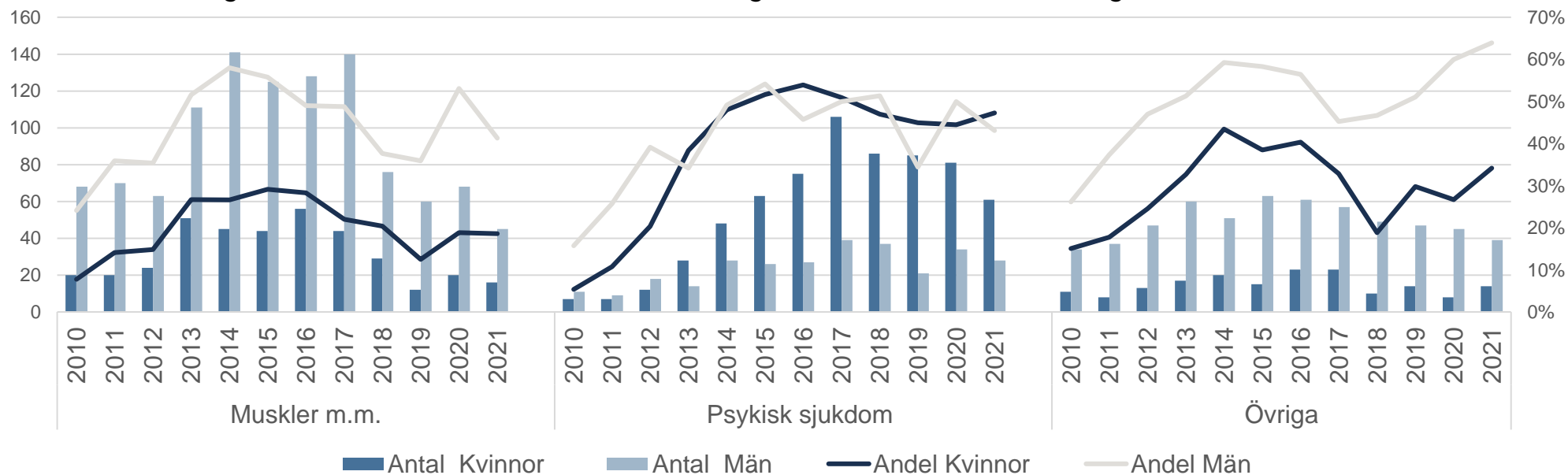
Antal godkända arbetsskador (n=41 475) och deras andel av arbetsskadeprövningarna (n=100 159)

Men andelen har inte ökat inom alla grupper

- Även om andelen godkända arbetsskador generellt har ökat gäller det inte alla grupper
- Vid t.ex. annan skadlig inverkan har andelen minskat framför allt för kvinnor med vissa diagnoser och skillnaden mot män har då ökat

Andel och antal godkända arbetsskador vid annan skadlig inverkan 2002 års bevisregel

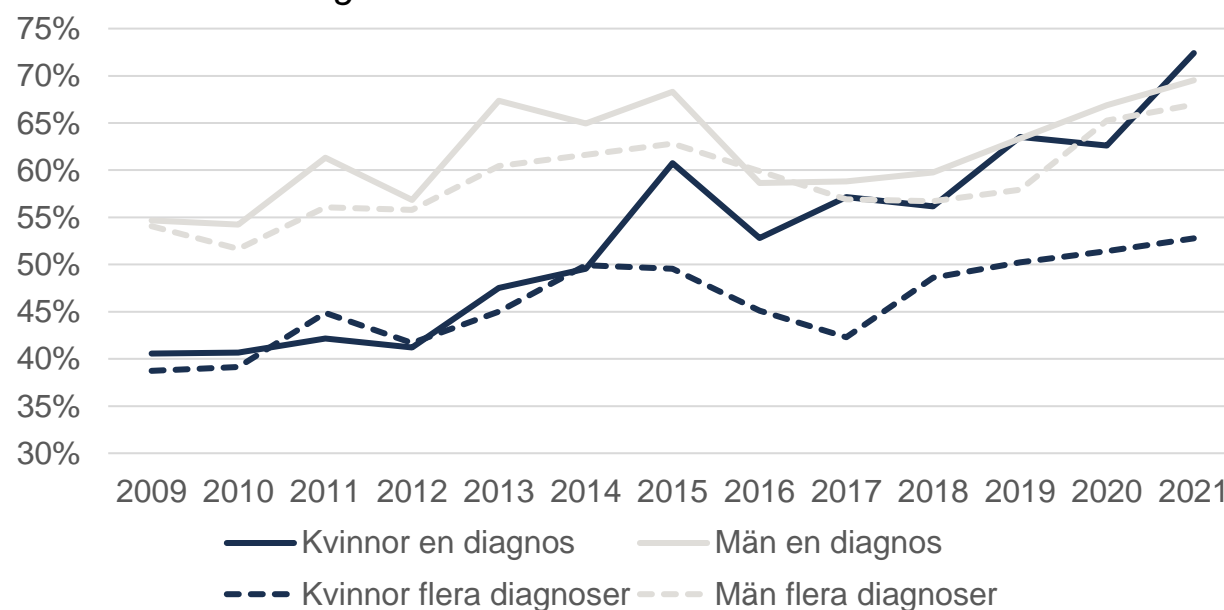

Arbetsskadeprövningen är otydlig

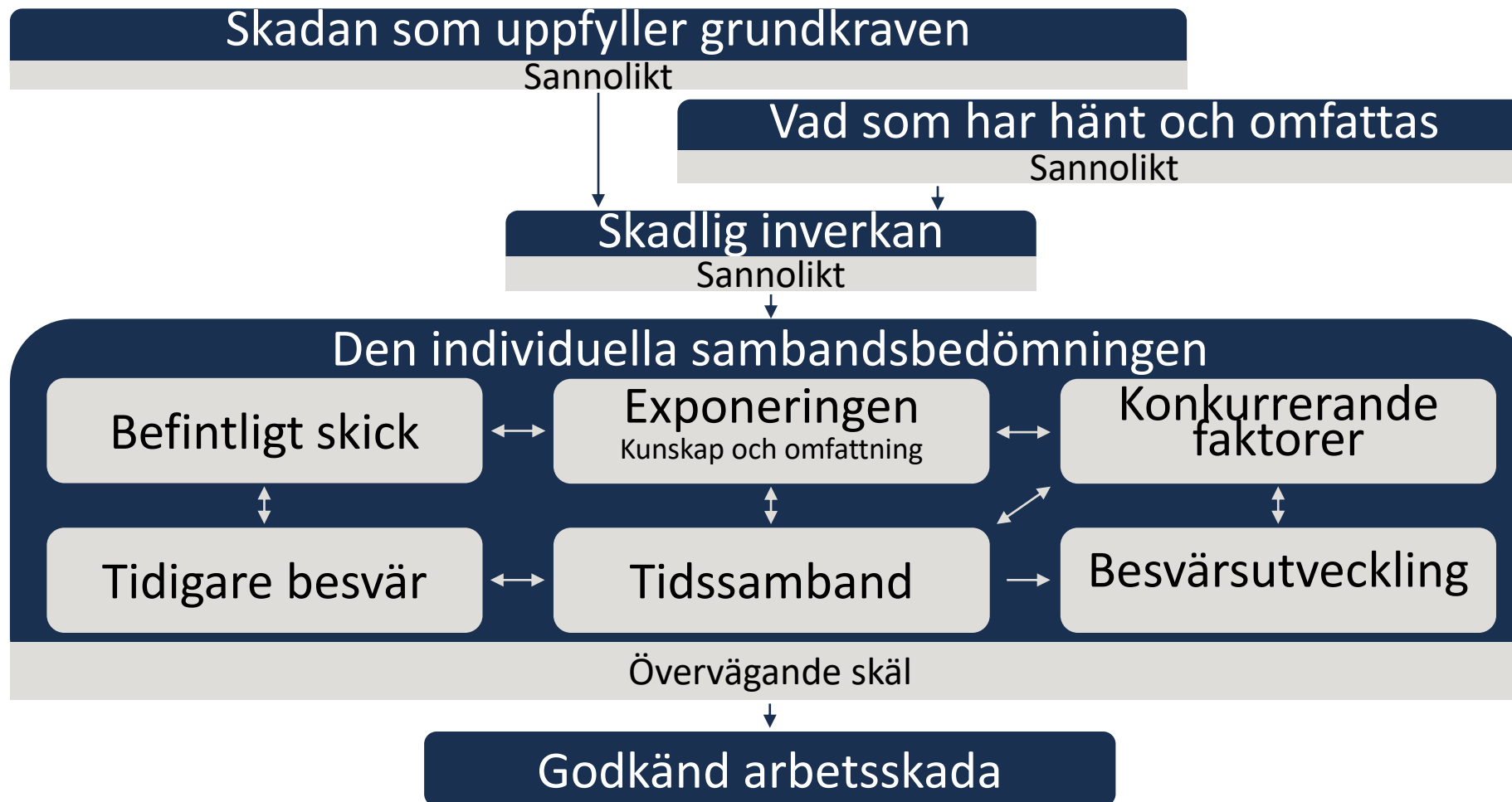
- Nuvarande helhetsbedömning leder till otydliga arbetsskadeprövningar
- Otydlighet innebär rättsosäkerhet

- Ett exempel är principen om befintligt skick
- Sårbarhet vägs i vissa fall in som skäl mot samband
- Det riskerar missgynna kvinnor mer än män

Andel godkända arbetsskador fördelat efter ersättning från sjukförsäkringen för en eller flera diagnoser

En mer rättssäker arbetsskadeprövning

Ett fristående arbetsskaderåd bildas

- Det saknas sammanställningar av annan kunskap än vetenskaplig
- Det bidrar också till rättsosäkra arbetsskadeprövningar
- Ett fristående arbetsskaderåd ska därför bildas för att komplettera vetenskapliga kunskapssammanställningar

Undantagen avskaffas

- Det finns undantag för smitta och för vissa psykosociala faktorer i arbetsmiljön
- De innebär avsteg från arbetsskadeförsäkringens grundläggande principer
- De medför rättsosäkerhet för enskilda och att risker i arbetsmiljön inte fångas upp
- Det generella arbetsskadebegreppet, med fokus på vad i arbetsmiljön som är skadligt, bör gälla även för dessa skador

Skyddet vid arbete hemma

- På arbetsplatsen omfattas även olycksfall med svag anknytning till arbetet
- Vid hemarbete ställs högre krav
- Det är rimligt eftersom den försäkrade själv rår över utformningen av hemmet
- Det är också ovanligt att denna typ av olycksfall får allvarligare konsekvenser

Behovet av att förebygga arbetsskador

- Finansieringsmodell baserad på riskdifferentiering
 - Förutsättningar för att ta fram förslag saknas
 - Vissa hinder finns för att utreda frågan
 - Nuvarande system med regler och tillsyn behöver utvärderas
 - Det finns behov av att förbättra arbetsskadestatistiken
- Arbetsskadeförsäkringen kan redan nu bidra till det förebyggande arbetsmiljöarbetet
 - Arbetsmiljöverket behöver tillgång till Försäkringskassans beslut

Konsekvenser och finansiering

- Fler beviljas livränta
 - Ökning med ca 1 500 per år
- Arbetsskadeavgiften – 0,2 procent
 - Större intäkter än utgifter
 - 1,8 mdkr i genomsnitt 2006–2022
 - 2,6 mdkr i genomsnitt enligt prognoser för 2023–2026
- Utgiftsökning ryms inom dagens avgift
 - Troligt scenario – 250 till 550 miljoner kronor
 - Tilltaget scenario – 650 till 1 400 miljoner kronor

Summering av våra förslag

- Betydligt fler fångas upp och får en prövning av om skadan är en arbetsskada
- Betydligt fler får ersättning och en mer korrekt beräknad sådan
- Försäkringen blir könsneutral
- Besluten blir mer rättssäkra, likformiga och transparenta
- Livräntan följer inkomstutvecklingen

afa
FÖRSÄKRING